

El paper dels historiadors en la creació d'«arxius de l'esport»¹

Som dues investigadores en història de l'esport, doctores en STAPS —Sciences et Techniques des Activités Physiques et Sportives ('ciències i tècniques de les activitats físiques i esportives')—, i, com a part d'una recerca postdoctoral, hem volgut aprofundir en la història del rugbi a l'illa de la Reunió per entendre com es va introduir i després es va difondre aquest esport en aquesta illa francesa de l'oceà Índic.

Per fer-ho, primer ens vam posar en contacte amb el Comitè Territorial de Rugbi reunionès, el qual no ens va poder proporcionar arxius anteriors al final dels anys 1970, en particular a causa de la pèrdua de documents durant els trasllats successius de la institució. L'emmagatzematge dels arxius disponibles era grotesc.

Imatge 1: Arxius del Comitè de Rugbi de l'illa de la Reunió.

Imatge 2: Arxius del Comitè de Rugbi de l'illa de la Reunió.

Només se'ns han confiat els arxius de premsa, en absència d'una altra mena d'arxius². No obstant això, el president del Comitè de Rugbi ens va fer arribar les dades de contacte dels pioners del rugbi a l'illa. Així, vam poder conèixer aquestes persones, crear arxius orals, però també recollir les seves col·leccions privades per completar el nostre estudi sobre aquest esport a l'illa de la Reunió.

¹ Distinció feta per Patrick Clastres entre «arxius esportius» i «arxius de l'esport» a *Le Sport, de l'archive à l'histoire*, 2006.

² Encara que existeixen diverses menes d'arxius: documents administratius, articles de premsa, fotos, vídeos, pàgina web, enregistrament d'àudio... Vegeu Cœuré i Duclerc, 2019.

En segon lloc, ens vam posar en contacte amb l'Arxiu Departamental de l'Illa de la Reunió per trobar, entre altres coses, els documents administratius i els actors d'aquest esport que van permetre la creació dels diferents clubs de rugbi de l'illa.

Aquesta fase va requerir molt de temps per diverses raons. En primer lloc, la ubicació, els horaris d'obertura dels arxius departamentals i el seu funcionament (sol·licitud de documents / espera / consulta) no permetien un accés ràpid i eficient als documents. En segon lloc, els fons disponibles als arxius eren molt limitats, i vam haver de buscar informació addicional als arxius de premsa, que no sempre eren accessibles perquè estaven en mal estat o absents del catàleg general.

Paral·lelament, ens vam posar en contacte amb el rectorat i més concretament amb els inspectors de l'acadèmia - inspectors pedagògics regionals (IA-IPR) en educació física i esportiva (EFE) i amb el servei regional de la Unió Nacional de l'Esport Escolar (UNEE), però també amb el cap de la Délégation régionale académique à la jeunesse, à l'engagement et aux sports DRAJ ES ('Delegació Acadèmica Regional per a la Joventut, el Compromís i l'Esport, DARJ CE'). Aquí tampoc vam poder accedir als arxius a causa de la seva absència o destrucció.

Per tant, volem, a través d'aquests comentaris, destacar el paper de l'historiador en la possible creació del fons dins dels arxius departamentals per part d'actors o de les institucions esportives.

Parwine Patel i Tina Lauzis